

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/199019>

Please be advised that this information was generated on 2019-09-19 and may be subject to change.

FINANCIEEL RECHT

AAK20188738

Instituut voor Financieel Recht (IFR), Radboud Universiteit Nijmegen. Verzorgd door prof.mr. D. Busch, mr. J.E.C. Gulyás, mr. A.J.A.D. van den Hurk, mr. E. de Klerk, mr. W. Kuijpers, mr.dr.drs. P. Laaper & mr. M.B.J. van Rijn

PERIODE: 1 JULI-30 SEPTEMBER 2018

1 ALGEMEEN**Europese regelgeving***Versterking toezicht anti-witwasregelgeving*

Op 25 juli 2018 is de Implementatiewet vierde anti-witwasrichtlijn in werking getreden (zie hierna onder Nederlandse regelgeving). De nieuwe regels passen de organisatie van het toezicht op naleving niet aan. Dit blijft een verantwoordelijkheid van de lidstaat. Het grote aantal witwasaffaires van het afgelopen jaar doet echter de vraag rijzen of de huidige toezichtstructuur wel adequaat is. Zo moest het Amerikaanse ministerie van Financiën de Europese toezichthouders informeren over het witwassen van geld en medewerking bij de financiering van het Noord-Koreaanse raketprogramma door de Letse bank ABLV. Ook is recent aan het licht gekomen dat door een Ests bijkantoor van Danske Bank maar liefst \$ 30 miljard aan Russisch en ex-Sovjet-geld is gevloeid en heeft ING een recordschikking van € 775 miljoen getroffen met het OM voor het negeren van de wetgeving tegen witwassen.

Naar aanleiding van deze affaires heeft de Europese Commissie op 12 september 2018 voorgesteld om het toezicht op financiële instellingen in de Europese Unie verder aan te scherpen. De Commissie stelt voor om de European Banking Authority (EBA) extra instrumenten in handen te geven, opdat zij een grotere rol kan spelen in het toezicht op de bestrijding van het witwassen van geld in de financiële sector. Daarbij moeten nationale toezichthouders beter gaan samenwerken en informatie uitwisselen. Ook stelt de Commissie de oprichting voor van een nieuw permanent comité waarin de nationale anti-witwastoezichthouders zitting hebben. De Commissie wil de kwaliteit van het toezicht verbeteren door gemeenschappelijke normen, periodieke evaluaties van de nationale toezichthouders en risicobeoordelingen. Verder stelt de Commissie voor dat de EBA, in laatste instantie als de nationale toezichthouders niets ondernemen, rechtstreeks besluiten kan richten tot individuele banken om witwaspraktijken aan te pakken. Het voorstel van de Europese Commissie maakt deel uit van een algemene strategie om het EU-kader voor prudentieel toezicht en anti-witwastoezicht op financiële instellingen aan te scherpen. De lidstaten en het Europees Parlement moeten zich nog over het voorstel van de Commissie buigen.

Nederlandse regelgeving

Wijzigingswet financiële markten 2018

Op 27 september 2018 heeft de Tweede Kamer het wetsvoorstel voor de Wijzigingswet financiële markten 2018 als hamerstuk afgedaan (zie *KwartaalSignaal* 146). Op dezelfde datum is eveneens nog een nota van wijziging aangenomen. De aanleiding voor deze derde nota van wijziging is erin gelegen dat het wetsvoorstel Wijzigingswet financiële markten 2018 moet worden gewijzigd zodat artikel 32, vierde lid, van de richtlijn hypothecair krediet wordt geïmplementeerd in de Wet op het financieel toezicht (Wft). Van de gelegenheid is gebruikgemaakt om een aantal technische verbeteringen in het wetsvoorstel aan te brengen, alsmede om te voorzien in een wijziging die verband houdt met de Wet aanvullende maatregelen accountantsorganisaties.

Herstelbesluit financiële markten 2018

Op 27 juli 2018 is het Herstelbesluit financiële markten 2018 in het Staatsblad gepubliceerd (*Stb.* 2018, 243) en op 28 juli 2018 in werking getreden. Dit wijzigingsbesluit voorziet, evenals de Herstelwet financiële markten 2017, in het herstel van gebreken en omissies die zijn opgetreden bij de implementatie van Europese regelgeving op het terrein van de financiële markten. Daartoe worden het Besluit prudentiële regels Wft (Bpr), het Besluit Markttoegang financiële ondernemingen Wft, het Besluit bijzondere prudentiële maatregelen, beleggerscompensatie en depositogarantie Wft (Bbpm), het Besluit Gedragtoezicht financiële ondernemingen Wft (BGfo), het Besluit bestuurlijke boetes financiële sector, het Besluit politiegegevens en het Besluit prudentieel toezicht financiële groepen Wft gewijzigd. Vanwege het technische herstelkarakter van dit wijzigingsbesluit, beperkt het zich tot hetgeen noodzakelijk is voor een goede en correcte implementatie.

Pilot DNB en AFM bestuurderstoetsingen

DNB en de AFM hebben op 18 juli 2018 bekendgemaakt in de zomer van 2018 te zullen starten met een pilot waarbij externe deskundigen betrokken worden bij bestuurderstoetsingen. De pilot loopt tot juli 2019 en zal daarna worden geëvalueerd. Hiermee geven de AFM en DNB invulling aan één van de aanbevelingen van de commissie-Ottow, die onderzoek deed naar de wijze waarop het toetsingsproces door de AFM en DNB wordt uitgevoerd (zie *KwartaalSignaal* 142 en 148). De externe deskundigen zijn aangesteld ter verbetering van de onafhankelijkheid, de professionaliteit en het draagvlak voor het beoordelingsproces van bestuurders. Er is daarom gekozen voor kandidaten die beschikken over boardroomervaring of het perspectief van de boardroom in het toetsingsproces kunnen inbrengen. Ook hebben de AFM en DNB een gezamenlijke externe vertrouwenspersoon aangesteld en heeft DNB een externe voorzitter benoemd voor de hoorcommissie in bezwaarfase tegen besluiten over bestuurderstoetsingen. De AFM kent al langer een externe voorzitter van de hoorcommissie in de bezwaarfase. De beide toezichthouders zullen de externen betrekken bij de uitvoering van

personentoetsingen waaronder het voeren van toetsingsgesprekken. Dit betekent dat zij inzage krijgen in het toetsingsdossier, en actief deelnemen aan het toetsingsgesprek en de daarop volgende oordeelsvorming. Ook gaan zij een aantal aanvangstoetsingen op papier beoordelen. Het staat de externe deskundigen daarnaast vrij om gevraagd en ongevraagd advies op het toetsingsproces te geven.

Inwerkingtreding Implementatiewet vierde anti-witwasrichtlijn

Op 25 juli 2018 is de Implementatiewet vierde anti-witwasrichtlijn in werking is getreden. De wet implementeert (onder andere) de vierde anti-witwasrichtlijn en daarmee is de bestaande Wet ter voorkoming van witwassen en financiering van terrorisme (Wwft) gewijzigd. Deze wetswijziging moet de voorkoming en bestrijding van witwassen en het financieren van terrorisme versterken. DNB geeft in een bericht op haar website aan dat de wijzigingen van de Wwft aanpassingen zullen vereisen van Wwft-plichtige instellingen. Er ligt een grotere nadruk op de risico-gebaseerde aanpak door instellingen. Dit komt onder andere naar voren bij het cliëntenonderzoek, en daarnaast is de definitie van de Ultimate Beneficial Owners (UBO's) en de Politically Exposed Persons (PEP's) verscherpt. Verder geeft DNB aan dat de 'Leidraad Wwft en Sanctiewet' op dit moment wordt herschreven naar aanleiding van de herziening van de Wwft. De update van de Leidraad zal eind 2018 gepubliceerd worden. In de eerste helft van 2018 heeft DNB via een enquête instellingen gevraagd naar eventuele knelpunten, hun voorbereidingen en hun informatiebehoefte. Deze feedback vormt belangrijke input voor het aanpassen van de Leidraad.

Reactie DNB eindrapport werkgroep indirecte toezichtkosten

Op 30 augustus 2018 publiceerde DNB haar reactie op het eindrapport van de werkgroep indirecte toezichtkosten. Deze werkgroep, met vertegenwoordigers van de verschillende brancheorganisaties in Nederland, deed onderzoek naar de mogelijkheden om de indirecte kosten van het toezicht te verminderen. Indirecte toezichtkosten zijn bijvoorbeeld de inhuur van medewerkers om gegevens te verzamelen voor een DNB-onderzoek of de kosten om een systeem aan te passen. DNB kan zich op hoofdlijnen goed vinden in de adviezen en zal deze, waar mogelijk, meenemen in haar toezicht. Een groot deel sluit volgens DNB aan bij de initiatieven die zij al heeft genomen, onder andere naar aanleiding van het reguliere stakeholderonderzoek en de vele rondetafelgesprekken met stakeholders. DNB geeft opvolging aan veel adviezen en zal dit monitoren. DNB zal de uitkomsten van deze monitoring presenteren aan de leden van de werkgroep, naar verwachting in het voorjaar van 2019.

Beloningsbeleid Evaluatierapport Wbfo

Op 17 juli 2018 heeft de minister van Financiën het evaluatierapport voor de Wbfo aan de Tweede Kamer gestuurd. De evaluatie kent drie onderdelen. Ten eerste gaat de eva-

luatie in op de doeltreffendheid van de Wbfo: doet de wet wat is beoogd? Ten tweede gaat hij in op neveneffecten: welke impact heeft de Wbfo op het vestigingsklimaat en de concurrentiepositie van financiële ondernemingen? In het derde onderdeel wordt ingegaan op de uitvoerbaarheid van de wet en de beloningspraktijk. Volgens de minister is voorzichtigheid bij het duiden van de uitkomsten geboden, omdat de effecten van de Wbfo vaak niet zuiver vast kunnen worden gesteld. Zo zijn gelijktijdig met de Wbfo andere maatregelen geïntroduceerd met dezelfde beoogde effecten en is er veel veranderd in de financiële sector in de afgelopen jaren. Ook is de Wbfo pas sinds begin 2015 van kracht en het bonusplafond van 20 procent voor alle medewerkers pas vanaf begin 2016. De Wbfo zal over vijf jaar wederom worden geëvalueerd.

Maatschappelijke consultatie aanscherping beloningsregels

In de periode 17 juli 2018 tot en met 31 augustus 2018 heeft een consultatie plaatsgevonden van een discussiedocument over de mogelijke aanscherping van de beloningsregels. Met het oog hierop wordt onderzocht welke aanvullende maatregelen gewenst zijn. Daarbij worden drie wettelijke maatregelen met betrekking tot vaste beloningen overwogen:

- 1 introductie van de wettelijke verplichting tot terugvoering van een deel van de vaste beloning (boven een bepaald minimum) van bestuurders als er staatssteun aan een bank (of verzekeraar) wordt gegeven. Het doel van deze maatregel is om bestuurders meer persoonlijk verantwoordelijk te houden als de belastingbetaler (mede) opdraait voor verliezen van falende banken (of verzekeraars) (uitbreiding *claw back*);
- 2 introductie van de wettelijke verplichting dat bestanddelen van een vaste beloning waarvan de waarde afhankelijk is van de marktwaarde van de eigen onderneming, zoals aandelen, bij bestuurders en medewerkers gedurende een nog te specificeren aantal jaren moeten worden aangehouden. Het doel van deze maatregel is om de belangen van de bestuurder en medewerkers meer in lijn te brengen met het langetermijnbelang van de onderneming; en
- 3 introductie van de wettelijke verplichting dat het beloningsbeleid van financiële ondernemingen voorschrijft op welke wijze de beloningen van bestuurders en medewerkers zich verhouden tot de maatschappelijke functie van de onderneming. Ondernemingen moeten zich hiervan in de openbaarheid rekenschap geven. Het doel van deze maatregel is om te bewerkstelligen dat financiële ondernemingen voor de totstandkoming van beloningsvoorstellen meer rekening houden met de maatschappelijke functie van de onderneming en zich hierover nadien verantwoorden.

Bekostiging financieel toezicht

Zoals in *KwartaalSignaal* 148 aangegeven is het voorstel voor de Wet bekostiging financieel toezicht op 12 juni 2018 met algemene stemmen aangenomen door de Tweede Kamer. De Eerste Kamercommissie voor Financiën heeft

op 16 juli 2018 het voorlopig verslag uitgebracht en wacht op de memorie van antwoord. De commissie heeft bij brief van 19 september 2018 aan de minister van Financiën meegedeeld dat zij zich met betrekking tot het ontwerp-Besluit bekostiging financieel toezicht 2019 het recht voorbehoudt op het ontwerpbesluit te reageren zolang de behandeling van dit wetsvoorstel, dat de rechtsbasis voor het besluit verstrekt, nog niet is afgerond.

Eindrapport werkgroep stimulanzen en belemmeringen

Op 25 september 2018 publiceerde de werkgroep stimulanzen en belemmeringen, onderdeel van het Platform voor Duurzame financiering, haar eindrapport. De belangrijkste conclusie van de werkgroep (die onder voorzitterschap stond van DNB) is dat het toezicht van DNB geen specifieke belemmeringen kent voor duurzame financieringen. Het is wel van belang dat er meer inzicht komt in de risico's van duurzame financiering zodat het toezicht hierop beter kan worden aangepast. De belangrijkste reden, volgens de werkgroep, waarom er onvoldoende duurzame investeringen zijn, is dat het risico-rendementsprofiel van duurzame investeringen te vaak onvoldoende aantrekkelijk is. Deze investeringen kennen een hoog risico, een laag rendement, of een combinatie van beide. Voor risicovolle investeringen gelden hogere kapitaaleisen, zo ook voor duurzame investeringen die risicovol zijn. Daarnaast vindt een deel van de duurzame investeringen plaats in niet-beursgenoteerde bedrijven. Omdat deze investeringen relatief illiquide zijn, kennen zij hogere liquiditeitseisen. De werkgroep ziet geen aanleiding om het uitgangspunt van 'meer risico, meer kapitaal' te doorbreken. Bevordering van duurzame beleggingen via kapitaaleisen zou betekenen dat instellingen mogelijk niet in staat zijn om verliezen op deze beleggingen op te kunnen vangen. Het is wel de vraag of risico's van duurzame en niet-duurzame financiering momenteel goed worden gekend. Het gebrek aan consistent, langetermijn- en gedetailleerd duurzaamheidsbeleid van de overheid wordt door instellingen als één van de belangrijkste oorzaken gezien dat duurzame investeringen onvoldoende aantrekkelijk zijn.

Het Platform Duurzame Financiering bestaat uit het Verbond van Verzekeraars, de Pensioenfederatie, de Dutch Fund and Asset Management Association, de Nederlandse Vereniging van Banken, het ministerie van Financiën, het ministerie van Economische Zaken en Klimaat, het Sustainable Finance Lab, de Autoriteit Financiële Markten en De Nederlandsche Bank. Het is de ambitie van het Platform de aandacht voor duurzame financiering in de financiële sector te vergroten en de samenwerking te stimuleren.

Rechtspraak

- Rb. Rotterdam, 20 april 2018, ROT 15/7106, ECLI:NL:RBROT:2018:3175 en ROT 15/6891, ECLI:NL:RBROT:2018:3178, *JOR* 2018/183 en 184, m.nt. G.P. Roth (*RTL Nederland B.V. tegen Minister van Financiën*; openbaarmaking archief DSB Bank);

- CbB 7 aug. 2018, ECLI:NL:CBB:2018:413 (boete wegens feitelijk leidinggeven; functiescheiding; *ne bis in idem*; draagkracht).

Literatuur

- B. Bierens, ‘Een juridische rondreis door het geldstelsel van het Koninkrijk der Nederlanden’, *Ondernemingsrecht* 2018/100;
- K.W.H. Broekhuizen, ‘Loyaliteit en zorgvuldigheid in het financiële recht’, *MvV* 2018/06;
- K.W.H. Broekhuizen, ‘Markten, mensen en zorgvuldigheid’, *Ondernemingsrecht* 2018/77;
- B.J. Drijber, ‘Claimtransparantie’, *Ondernemingsrecht* 2018/93;
- E.V.A. Eijkelenboom, ‘Rondom het nieuws – De wenselijkheid van een wettelijke toezichtfocus’, *FR* 2018, afl. 10;
- F.W.J. van der Eerden & L.J. Silverentand (red.), *Hoofdpijnen Wft* (Recht en Praktijk Financieel recht, deel 6; 4e druk), Deventer: Wolters Kluwer 2018;
- R.E. van Esch, ‘Gezichtspunten voor de beoordeling van de betrouwbaarheid van een methode voor elektronische ondertekening’, *FR* 2018, afl. 8/9;
- A.P.C. Godlieb, ‘De vijfde anti-witwasrichtlijn en de potentiële impact op de Europese cryptocurrency-markt’, *Ondernemingsrecht* 2018/101;
- M. Haentjens, ‘Publiek-private samenwerking door de Europese wetgever’, *FR* 2018, afl. 6;
- F.M.A. ‘t Hart, ‘Crypto Ordnung’, *FR* 2018, afl. 8/9;
- A.J.A.D. van den Hurk, ‘Proportionaliteit en consultaties’, *FR* 2018, afl. 10;
- J.C. Hintzen, ‘De securitisatie verordening: een nieuw regulatorisch kader voor securitisaties’, *FR* 2018, afl. 8/9;
- C. de Jager, *Consumentenbescherming door informatie? Een analyse van 30 jaar beleid voor korte precontractuele informatiedocumenten over complexe financiële producten in Europa, Engeland, Nederland en Duitsland*, Den Haag: Boom juridisch 2018;
- R.E. Labeur, ‘Wetgevingswens’, *FR* 2018, afl. 7;
- C.W.M. Lieveerse, ‘K.W.H. Broekhuizen, Klantbelang, belangenconflict en zorgplicht, Den Haag: Boom juridisch 2016’ (boekbespreking), *Ondernemingsrecht* 2018/92;
- C.W.M. Lieveerse, ‘Proportionaliteit, diversiteit en eenheidsworst’, *Ondernemingsrecht* 2018/76;
- G.P. Roth, ‘De Wet transparant toezicht financiële markten’, *FR* 2018, afl. 8/9;
- H. Scholten, ‘De Gedragscode Kleinzakelijke Financiering’, *FR* 2018, afl. 10
- J.L. Smeehuijzen, J.M. Cornley, D.E. Rupp & C.A. Williams, ‘To catch a frisbee – Een studie naar gedrags- en cultuurtoezicht door DNB’, *FR* 2018, afl. 10.

2 BELEGGINGSINSTELLINGEN

Rechtspraak

- CbB 28 augustus 2018, ECLI:NL:CBB:2018:403.

Varia

ESMA Consultation Paper: Draft guidelines on stress test scenarios under the MMF Regulation, 28 September 2018
 Beheerders van geldmarktfondsen dienen stresstestprocedures op te stellen. ESMA dient richtsnoeren uit te vaardigen ten aanzien van de parameters die gebruikt moeten worden bij het opstellen van de stresstestscenario's. In deze consultatie vraagt ESMA input op de voorgestelde parameters. De richtsnoeren complementeren richtsnoeren die ESMA begin dit jaar uitvaardigde ten aanzien van stresstestscenario's.

FCA Consultation Paper: Call for Input: PRIIPs Regulation – initial experiences with the new requirements
 Van zowel beleggers als marktpartijen wordt input gevraagd op de initiële ervaringen met PRIIPS.

Literatuur

- C.J. Groffen, ‘Rondom het nieuws – Grensoverschrijdende distributie van beleggingsfondsen gemakkelijker’, *FR* 2018, afl. 7;
- F.F. Nagelkerke, ‘Wanneer is er sprake van een gereglementeerde markt?’, *FR* 2018, afl. 7.

3 BELEGGINGSONDERNEMINGEN

Rechtspraak

- Commissie van Beroep 6 augustus 2018, 2018-048 (rentederivaten, renteswap);
- Rb. Midden-Nederland 12 september 2018, ECLI:NL:RBMNE:2018:4319 (renteswap, verjaring);
- Parket bij de Hoge Raad 13 juli 2018, ECLI:NL:PHR:2018:916 (effectenlease, afwijken van geformuleerde schadeverdeling?);
- HR 28 september 2018, ECLI:NL:HR:2018:1779 (vermogensbeheerovereenkomst, mandaat bank).

Literatuur

- K.W.H. Broekhuizen, ‘Loyaliteit en zorgvuldigheid in het financiële recht’, *MvV* 2018, afl. 6;
- M. Smayel & J. van den Berg-van Ochten, ‘Productinterventie door ESMA en de AFM onder MiFIR’, *FR* 2018, afl. 7.

4 KREDIETINSTELLINGEN

Europese regelgeving

Europese Commissie trekt verordening structurele hervorming EU-banken in

De Commissie heeft het wetgevingsvoorstel voor een structurele hervorming van de EU-banksector ingetrokken. De ingetrokken ontwerpverordening gaf toezichthouders de mogelijkheid een bank te verplichten risicovolle bankactiviteiten – met name handel voor eigen rekening – af te scheiden van haar kernactiviteiten – het in ontvangst nemen van deposito's of het onderhouden van retailbetalingsdiensten – wanneer dit een gevaar oplevert voor de financiële stabiliteit. De Commissie heeft besloten tot het intrekken omdat het doel van het voorstel in de tussentijd grotendeels al door andere maatregelen is bereikt.

Rechtspraak

- Hof Amsterdam, 26 juni 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:2143 (zorgplicht ING Bank, Euriborlening);
- Hof Amsterdam, 29 mei 2018, ECLI:NL:GHAMS:2018:1832 (bank aansprakelijk voor faillissement?);
- Beslissing Tuchtcommissie Banken, 17 augustus 2018, TRB-2018-3740 (kopiëren van handtekening van klant door bankmedewerker I);
- Beslissing Tuchtcommissie Banken, 21 augustus 2018, TRB-2018-3949 (wijzigen omschrijving overboeking op rekeningafschrift – sepot);
- Commissie van Beroep 27 sept. 2018, 2018-059 (rente-
verhoging).

Literatuur

- E.P. Bish, 'Het geconsulteerde wetsvoorstel verwijzingsportaal bankgegevens: automatisering van bestaande informatieverplichtingen, implementatie van de vijfde anti-witwasrichtlijn of iets anders?', *FR* 2018, afl. 10;
- A. Oudshoorn, *Grensoverschrijdend bankbeslag op geldvorderingen vanuit Nederlands perspectief* (Recht en Praktijk Financieel Recht deel 17), Deventer: Wolters Kluwer 2018.

5 VERZEKERAARS

Internationale ontwikkelingen

IAIS consultatie ComFrame inclusief ICS versie 2.0

Op 31 juli 2018 heeft de International Association of Insurance Supervisors (IAIS) een consultatiedocument gepubliceerd voor het volledige 'ComFrame', inclusief ICS 2.0. ComFrame staat voor het Common Framework for the Supervision of Internationally Active Insurance Groups (IAIGs) en bestaat uit zowel kwantitatieve als kwalitatieve

toezichtvereisten, die zijn afgestemd op de complexiteit en internationale reikwijdte van IAIGs. De International Capital Standards (ICS) vormen kapitaalstandaarden voor groepen en maken als zodanig onderdeel uit van de kwantitatieve eisen van ComFrame. Het is de bedoeling dat de ICS in 2019 door de IAIS worden aangenomen, waarna in 2020 een 5 jaar lange monitoring periode (op vertrouwelijke basis) zal starten. ComFrame en ICS maken onderdeel uit van IAIS Insurance Core Principles, een internationale set standaarden voor de verzekeringssector wereldwijd op het gebied van verzekeringstoezicht. Als 'standard setter' IAIS heeft geen juridisch instrumentarium om naleving van de principes af te dwingen, maar de leden van de IAIS hebben zich gecommitteerd om het materiaal van de IAIS te implementeren in hun lokale markten.

IAIS Issues Paper on Climate Risk

Op 31 juli 2018 hebben de IAIS en het Sustainable Insurance Forum een gezamenlijk *issues paper* gepubliceerd met betrekking tot klimaatrisico in de verzekeringssector, waarmee zij streven naar meer bewustwording onder verzekeraars en toezichthouders over de uitdagingen die klimaatverandering met zich meebrengt, waaronder de huidige en voorgenomen toezichtaanpak om met dergelijke risico's rekening te houden.

Europese ontwikkelingen

Beantwoording vragen ESMA door EIOPA op bepaalde AIFMD-gerelateerde vragen

Op 7 augustus 2018 heeft ESMA door middel van een brief antwoord gegeven aan EIOPA op vragen met betrekking tot de definitie van 'AIF' en de berekening van 'leverage' onder het AIFMD-raamwerk. De vragen zijn door EIOPA gesteld in het kader van technisch advies van EIOPA aan de Europese Commissie in verband met de review in 2018 van de Gedelegeerde Verordening Solvency II.

Kapitaalberekening STS securitisaties door verzekeraars en herverzekeraars

Op 10 september 2018 is Gedelegeerde Verordening van de Europese Commissie van 1 juni 2018 ((EU) 2018/1221) in het Publicatieblad van de Europese Unie gepubliceerd. Deze verordening wijzigt de Gedelegeerde Verordening Solvency II met betrekking tot de regels voor de kapitaalberekening van beleggingen in STS-securitisaties door verzekeraars en herverzekeraars. De wijzigingen treden naar verwachting per 1 januari 2019 in werking.

Nederlandse regelgeving

Herstel en afwikkeling verzekeraars

Op 11 september 2018 heeft de vaste commissie voor financiën van de Eerste Kamer haar eindverslag ingediend voor de Wet herstel en afwikkeling verzekeraars. Het is de bedoeling dat de wet per 1 januari 2019 in werking treedt.

Op 10 september 2018 is in dit kader een voorontwerp voor het Besluit waardering verzekeringsvorderingen in faillissement ter consultatie gepubliceerd. De consultatie-termijn sloot op 22 oktober 2018. Een ander besluit, dat onderdeel uitmaakt van het wettelijk raamwerk, werd al eerder geconsulteerd.

Publicatie good practices uitbesteding verzekeraars

Op 30 augustus 2018 heeft DNB de definitieve good practice Uitbesteding voor verzekeraars gepubliceerd. De good practice zet de relevante wet- en regelgeving voor de uitbesteding door verzekeraars op een rij. Het geeft een aantal voorbeelden, good practices, over hoe een verzekeraar invulling kan geven aan die regelgeving. De good practice is gebaseerd op het eerdere DNB-onderzoek naar de uitbesteding door verzekeraars. De resultaten van dit onderzoek heeft DNB eerder in een aparte sectorbrief gecommuniceerd: zie Open Boek Toezicht voor meer informatie. DNB heeft een conceptversie van de good practice geconsulteerd (zie *KwartaalSignaal* 148). Naar aanleiding van de consultatiereacties heeft DNB onder andere de volgende aanpassingen gedaan:

- verduidelijking van het onderscheid tussen wettelijke eisen en good practices;
- aanvullende criteria voor de materialiteitsassessment opgenomen;
- benadrukken dat niet alle voorbeelden bij alle verzekeraars toepasbaar zijn vanwege proportionaliteit;
- verduidelijking van de voorbeelden van onderuitbesteding.

Naast deze aanpassingen heeft DNB suggesties verwerkt voor het verduidelijken of toevoegen van een voorbeeld.

Rechtspraak

- HvJ EU 31 mei 2018, C-542/16, ECLI:EU:C:2018:369, *JOR* 2018/180, m.nt. C.W.M. Lieverse (*Ländsförskringar Sak Försäkringsaktiebolag tegen Dödsboet efter Ingvar Mattson e.a.*) (financieel advies bij verzekeringsbemiddeling, werkingssfeer Richtlijn 2002/92/EG);
- HR 6 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:538, *JOR* 2018/214, m.nt. B.I. Kraaijpoel (*Conservatrix Groep sarl tegen DNB, Nederlandse Algemene Maatschappij van Levensverzekering Conservatrix N.V. e.a.*) (overdrachtsregeling Conservatrix, cassatieberoep mogelijk tegen uitspreken overdrachtsregeling?).

Literatuur

- A.J.A.D. van den Hurk, ‘Verzekeren op de interne markt, de invloed van het prudentieel toezichtrecht op de werking van de Europese verzekeringsmarkt’, *FR* 2018, afl. 8/9.

6 PENSIOENFONDSEN

Literatuur

- T. Bloklander & C. Lötgerink, ‘De meerwaarde van ERB’, *PensioenMagazine* 2018/121;
- A.H.H. Bollen-Vandenboorn, B.M.M. Didden & S.P.M. Kramer, ‘Over de grenzen kijken: pensioeninzicht en overzicht vanuit Belgisch en Duits perspectief’, *TPV* 2018/32;
- M. van de Grift, ‘Verlaging indirecte toezichtskosten in het belang van de deelnemer’, *PensioenMagazine* 2018/117;
- F.M.A. ‘t Hart, ‘Zorgplicht: nudging bij pensioenen’, *TPV* 2018/33;
- H. van Meerten & J.J. van Zanden, ‘Pensions and the PEPP: the necessity of an EU approach’, *European Company Law* 2018, afl. 3, p. 66-72.

Varia

DNB-onderzoek naleving Wet verbeterde premieregeling
 DNB heeft onderzocht hoe pensioenuitvoerders de Wet verbeterde premieregeling door pensioenfondsen naleven. Naar aanleiding van dit onderzoek geeft DNB aan dat zij van pensioenfondsen verlangt dat zij (kwantitatief) onderzoek doen naar de risicotolerantie en de risicopreferentie van deelnemers. Verder verlangt DNB van pensioenfondsen dat zij hun beleggingsbeleid afstemmen op de gewenste risicohouding.

7 FINANCIËLE MARKTEN

Europese regelgeving

Consultatie risicosfactoren in een prospectus
 ESMA heeft op 13 juli 2018 een consultatiedocument gepubliceerd over richtsnoeren onder de nieuwe prospectusverordening (Verordening (EU) 2017/1129). Het consultatiedocument bevat onderwerpen zoals (i) de specificiteit; en (ii) de bondigheid van het prospectus. Ter zake specificiteit bepaalt de concept-richtsnoer onder meer dat de betreffende toezichthouder moet nagaan of de betreffende risicofactor een ‘clear and direct link’ bevat tussen de risicofactor en de uitgevende instelling of de effecten. Wat betreft de bondigheid van het prospectus stelt ESMA – kort gezegd – voor dat de bevoegde toezichthouders ‘more focused’ disclosure vragen. De consultatie is op 5 oktober 2018 gesloten.

Consultatie ontwerpbesluit uitvoering en handhaving verordening securitisaties en wijzigingsverordening kapitaalvereisten securitisaties
 Het conceptbesluit inzake de Verordening securitisaties ((EU) 2017/2402) is op 30 juli 2018 ter consultatie voorgelegd. De verordening omvat regels omtrent eenvoudige,

transparante en gestandaardiseerde securitisaties. Het consultatiebesluit wijzigt de afdeling over securitisaties in de Verordening kapitaalvereisten. Het conceptbesluit bevat onder meer aanduidingen van artikelen uit de verordeningen waarvan bij overtreding een last onder dwangsom of een bestuurlijke boete kan worden opgelegd. De consultatie is op 10 september 2018 gesloten.

Voorstel tot wijziging van de Verordening marktmisbruik
In het voorgaande KwartaalSignaal maakten wij reeds melding van de op 24 mei 2018 door de Europese Commissie gepubliceerde regelgevingsvoorstellen waarmee beoogd wordt de verkrijging van financiering via de kapitaalmarkten voor het midden- en kleinbedrijf (mkb) te vergemakkelijken. Eén van deze voorstellen betreft een verordening tot wijziging van de Verordening marktmisbruik (MAR) en de Prospectusverordening (Verordening tot wijziging van Verordeningen (EU) 596/2014 en (EU) 2017/1129 wat de bevordering van het gebruik van mkb-groeiemarkten betreft, COM(2018)331). In reactie op het eveneens in het voorgaande KwartaalSignaal beschreven standpunt van de Nederlandse regering (in de vorm van een fiche (*Kamerstukken* 22112, 2614), heeft de vaste Tweede Kamercommissie voor Financiën een aantal vragen en opmerkingen aan de minister voor Financiën voorgelegd. Op 6 september 2018 heeft de minister deze vragen beantwoord (*Kamerstukken* 22112, 2689). De vragen en antwoorden hebben onder meer betrekking op de in het voorstel van de Commissie opgenomen bepaling inhoudende dat onderhandse plaatsing van obligaties op mkb-groeiemarkten grofweg en onder voorwaarden van de marktpeilingsregeling worden uitgezonderd. Ook wordt ingegaan op de in het Commissievoorstel opgenomen verplichting voor uitgevende instellingen op mkb-groeiemarkten om de toezichthouder in kennis te stellen van het besluit om openbaarmaking van voorwetenschap uit te stellen.

Nederlandse regelgeving

Consultatie conceptbesluit houdende regels tot wijziging van het Besluit uitvoering EU-Verordeningen financiële markten

Op 24 juli 2018 is het conceptbesluit houdende regels tot wijziging van het Besluit Uitvoering EU-verordeningen financiële markten ter consultatie voorgelegd (conceptbesluit). Het conceptbesluit heeft betrekking op de Verordening (EU) 2015/2365 betreffende de transparantie van effectenfinancieringstransacties en van hergebruik en de Verordening (EU) 648/2012 (SFTR). Met het conceptbesluit wordt het – kort gezegd – mogelijk gemaakt dat de bevoegde toezichthouder aan natuurlijke personen kan verbieden leidinggevende functies bij alle niet-financiële onderneming uit te oefenen na overtreding van bepaalde artikelen van de SFTR. De consultatietermijn sloot op 3 september 2018.

Wet uitvoering verordening SFTR in Staatsblad

De Wet uitvoering verordening SFTR is op 27 juli 2018 in het Staatsblad gepubliceerd (*Stb.* 2018, 244). Op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip treedt de wet in werking.

Jurisprudentie

- Rb. Rotterdam 18 januari 2018, *JOR* 2918/182, m.nt. S.M.C. Nuijten (bestuurlijke boete wegens overtreding prospectusplicht);
- CbB 14 augustus 2018, ECLI:NL:CBB:2018:400 (openbaarmakingsverplichting, feitelijk leidinggeven, marktmanipulatie);
- CbB 14 augustus 2018, ECLI:NL:CBB:2018:401 (openbaarmakingsverplichting, feitelijk leidinggeven, marktmanipulatie);
- CBB 28 augustus 2018, ECLI:NL:CBB:2018:403 (Euro-next Fund Service is een gereguleerde markt).

Literatuur

- F.F. Nagelkerke, ‘Wanneer is er sprake van een gereguleerde markt?’, *FR* 2018, afl. 7;
- W.J. Horsten, Rondom het nieuws – ESMA-consultatie over risicofactoren in een prospectus, *FR* 2018, afl. 8/9;
- B.T. Veenstra, ‘Symposiumverslag “Marktmisbruik”’, *Ondernemingsrecht* 2018/80.